

Városi Könyvtár

Gyűjtőköri szabályzat

A Békefi Antal **Városi Könyvtár** Művelődési Ház és Stúdió KB (továbbiakban: **Könyvtár**) nyilvános közkönyvtárként általános gyűjtőkörű **gyűjteményével** a **magyar könyvtári rendszer szolgáltatásainak közvetítésével** a város és környéke lakosságának könyvtári ellátását biztosítja.

Az állományalakítási stratégia vezérfonal, az intézményalapdokumentumainak és a szakmai irányelveknek megfelelően határozzuk meg.

A küldetésnyilatkozatban és az alapító okiratban megfogalmazott feladatokkal összhangban határozzuk meg az állományépítés szempontjait, amelyek figyelembevételével szerezzük be a dokumentumokat.

Állományalakítás, gyarapítás

A beszerzés történhet vásárlással, ajándékozással.

- A Könyvtár vásárlásait elsősorban internetes szakáruházakkal megkötött szerződések alapján, az intézmény éves költségvetésében meghatározott összeg erejéigvégzi. Esetenként egyéb terjesztőktől, antikváriumoktól és magányszemélyektől is vásárolhat dokumentumokat.
- A Könyvtár elsősorban kurrens gyarapítást folytat, vagyis a folyamatosan megjelenő dokumentumokból válogat. Retrospektív szerzeményezésre helyismereti dokumentumok vásárlásánál kerülsor, illetve az állományból eltűnt, elkallódott, de nélkülözhetetlen dokumentumok pótlásánál.
- A Könyvtár jelenleg a hagyományosnak tekintett, nyomtatott dokumentumokból hozza létre szolgáltatásait, tehát a napi gyarapító munka elsődlegesen a könyvekre és időszaki kiadványokra korlátozódik. Gyűjteményében válogatva jelenik meg más formátumú dokumentum (hangoskönyv, CD, DVD, elektronikus dokumentum).

Gyűjtőkör

Könyvek

Az alapdokumentumokban meghatározott feladatok teljesítése érdekében a Könyvtár a nemzeti könyvtermés *magyar nyelvű kiadásaiból* a könyvtár funkciónak megfelelően, nem a teljességre törekvően, gyűjti az alábbi **szépirodalmi** műveket:

- A klasszikus és kortárs magyar szépirodalom alkotásait.
- A klasszikus és kortárs világirodalom reprezentatív alkotásait.
- A klasszikus és kortárs magyar gyermek- és ifjúsági irodalmat.
- A világirodalom klasszikus és kortárs gyermek- és ifjúsági irodalmának reprezentatív alkotásait.
- A legfontosabb magyar és külföldi verseket, drámákat.
- A klasszikus líra, dráma prominens képviselőit.
- Válogatva gyűjti a romantikus és szórakoztató irodalmat, bestsellereket, színvonalasabb, esztétikailag elfogadható szintű, nem izlésromboló műveket, az olvasói igényekhez igazodva.

Kizárva: nyelvileg igénytelen, pornográf, durván brutális, szadista, erősen „kísérleti” jellegű, erősen szélsőséges nézeteket tükröző mű.

A Könyvtár a nemzeti könyvtermés *magyar nyelvű kiadásaiból* válogatva gyűjti a **szak- és ismeretterjesztő könyveket**, arra törekedve, hogy a legtöbb szakterület friss, korszerű szemléletű, szakmailag helytálló összefoglaló művét beszerezze és a használók részére az adott szakterület megismeréséhez a bevezető alapokat nyújtani tudja. Kiemelten szerzeményez a képző- és iparművészettel foglalkozó szakkönyveket, támogatva a III.Béla Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézményben folytatott képzéseket.

A Könyvtár a nemzeti könyvtermés *magyar nyelvű művei* közül válogatva gyűjti a felsőoktatásban használt szakirodalmat, arra törekedve, hogy az összefoglaló munkákat a hallgatók rendelkezésére tudja bocsátani.

A nemzeti könyvtermés *magyar nyelvű művei* közül a **Kézikönyvtár állományába** a Könyvtár beszerzi az alapvető segédleteket:

- általános enciklopédiák, lexikonok,
- szakenciklopédiák, szaklexikonok,
- alapvető tájékoztatói eszközök (életrajzi segédletek, bibliográfiák, repertóriumok, adattárak, cím és névtárakat),
- egy- és többnyelvű szótárak, az utóbbiak közül a világnyelvek esetében arra törekedve, hogy a közepes és nagyszótárakat is beszerezze,
- magyar és egyetemes atlaszokat, térképeket.

A Könyvtár válogatva gyűjti a *praktikus ismereteket* tartalmazó irodalmat, mint például receptleírások, barkácsolással, kertészkedéssel és egyéb hobbi tevékenységekkel illetve az életmóddal foglalkozó *magyar nyelvű könyveket*.

A praktikus ismereteket tartalmazó munkákat, a szak- és ismeretterjesztő irodalmat, valamint a tájékoztatói segédleteket *egy példányban* szerzi be.

Szakirodalomgyűjtőköre részletes bontásban

- 0 Általános művek
 - Legfontosabb ajánló szakbibliográfiák, amelyek az olvasószolgálatban használhatóak.
 - Könyvtári munkára vonatkozó kézikönyvek, szakkönyvek, szabványok.
 - Olvasást népszerűsítő kiadványok.
- 1 Filozófia, bölcelet, pszichológia, erkölcs, esztétika
 - Alapismereteket nyújtó irodalom, a középiskolai tanulmányokhoz szükséges művek gyűjtése.
- 2 Vallás, mitológia
 - Biblia, legfontosabb mitológiai ismereteket nyújtó művek, vallások keletkezése, társadalmi szerepe, keresztény és más vallások elméleti és gyakorlati szinten általános tájékoztatást adó művek.
- 3 Társadalomtudományok
 - Statisztika (összefoglaló, átfogó jellegű, válogatva pl. megyei).
 - Szociográfia, szociológia: általános összefoglalói, elemzések.
 - Legfontosabb politikai művek.
 - Alapvető közgazdasági művek, igazodva főiskolai és egyetemi követelményekhez.
 - Jogi kiadványok, Magyar Köztársaság Alkotmánya, törvények, rendeletek, jogszabályok.
 - Közigazgatás átfogó jellegű művei, szintézisek.

Nevelés, oktatás

- Általános nevelési és oktatási ismeretek, pedagógusok és szülők számára készült tanácsadók.
- A társadalmi érintkezés szabályait ismertető, pályaválasztást segítő művek válogató gyűjtése.
- Néprajz, szociográfia: beszerzendők a legfontosabb, alapvető jellegű és közérdekű művek, a vidéki élet néprajzi kérdései, szokásai, hagyományai, folklór, magánélet, kiemelten kezelendők a tájegységre, térségre vonatkozó dokumentumok. Elsődleges a nemzeti és társadalmi ünnepekhez kötődő segédanyagok, forgatókönyvek beszerzése.

5 Természettudományok

Alényeges, meghatározó munkák, összefoglaló szintű dokumentumok beszerzése az elsődleges. Az aktuális témájú környezetvédelemmel foglalkozó könyvek kiemelten kezelendők.

6 Alkalmazott tudományok

Beszerzendők a népszerű, általános összefoglaló művek.

- Technika, műszaki tudományok: népszerű összegző munkák, kézikönyvek, tudományos ismeretterjesztő szakkönyvek, kiemelten kezelendők a gyakorlatias barkácsoló és praktikus tanácsokat adó könyvek.
- Mezőgazdaság, kertészet: összefoglaló kézikönyvek főként kertészeti, kertművelési, dísz- és szobanövényekkel foglalkozó, gazdagon illusztrált munkák.
- Állattenyésztés, állattartás: városias környezetben tartható haszonállatok; kedvtelésből tartott állatok (kiemelten kutya, macska, hal, madarak, terrárium kisállatok, ló).
- Háztartás, lakás, lakberendezés, színes szakácskönyvek, gyakorlati háztartás.
- Reklám, marketing, vezetéstudomány: gyűjtendők a legkeresettebb, legsikeresebb művek.
- Számítástechnika, informatika: kellő válogatással, az információk gyors elavulása miatt.

7 Művészetek, sport, játék

- Általános művészet, iparművészet, festészet: kiemelten gyűjtendő az aktív amatőr művészek, és a művészeti szakközépiskolába járók miatt.
- Zene, film, tánc, színház: általános összefoglaló művek erősen válogatva. Kiemelten beszerzendők a színjátszó csoportok számára feldolgozott dramaturgiai segédanyagok.
- Sport: erősen válogatva az aktuális divatos sportág leírásait, eredményeit.

8 Nyelv- és irodalomtudomány

- Gyűjtendők a népszerű nyelvtörténet, a magyar nyelv összegzései, helyesírás, nyelvhelyesség, értelmező szótárak, szófejtő szótárak, idegen szavak szótára, világnyelvek szótárai, gyakorlati nyelvtan.
- Beszerzendők az irodalmat, olvasást népszerűsítő irodalomtörténetek; válogatva az írói életrajzok, monográfiák, irodalmi lexikonok; jelentős és kötelező, ajánlott irodalmi alkotásokat elemző művek.
- Magyar- és világirodalomról szóló összefoglaló művek.

9 Földrajz, életrajz, történelem, történettudomány

- A szakcsoportból válogatással beszerzendők az egész országra vonatkozó általános művek, valamint megyénkre és tájegységünkre.
- Népszerű útikönyvek beszerzése továbbra is indokolt, válogatva, olvasói igények szerint.
- Útleírások: kizárólag a színes stílusban, élményszerűen megírt, jól illusztrált népszerű útleírásokat kell beszerezni, olvasói igények szerint.
- Az atlaszokat, térképeket erősen válogatva kell beszerezni.
- A magyar és külföldi személyek életrajzait tartalmazó művek, adattárak, monográfiák beszerzése erőteljes válogatást kíván.

- Beszerzendők mind a magyar, mind a világtörténelem, művelődéstörténet, és a közelmúlt történelméről szóló, összefoglaló és hiteles dokumentumok.

A Könyvtár erősen válogatva gyűjti az *idegen nyelvű dokumentumokat*, nagyobb arányban a német, kisebb arányban az angol nyelvűt. Az angol nyelvű dokumentumok beszerzésénél elsődlegesen a nyelvtanulást segítő szépirodalmi könyvek.

Gyermek- és ifjúsági irodalom

Fokozott figyelemmel gyarapítjuk minden területét, ugyanolyan témakörökben és szakcsoportokban, mint a felnőtt irodalomnál.

A Könyvtár, nem teljességre törekedve, gyűjti:

- A klasszikus és kortárs magyar gyermek- és ifjúsági irodalmat.
- A világirodalom klasszikus és kortárs gyermek- és ifjúsági irodalmának reprezentatív alkotásait.
- A magyar és világirodalom mesegyűjteményeit, a népmeséket, mondókáskönyveket.
- A népszerű jó sorozatokat, a jó színvonalú ifjúsági regényeket.
- Kiemelten kezeli a nagybetűs könyvek beszerzését, olvasni tanuló gyerekek számára.

A képekönyvek, meséskönyvek köréből nem szerezhetők be a kifestőkönyvek, a kivágós játékfüzetek, munkafüzetek, a durva, igénytelen képregények.

Nagyon fontos a kiválasztott művek szépsége, színessége, az esztétikum, az irodalmi érték.

A Könyvtár válogatva gyűjti az ismeretterjesztő dokumentumokat minden korosztály számára.

A Könyvtár a gyermek és felnőtt szépirodalmi alkotásokat *egy, legfeljebb két példányban* szerzi be. Kivételt képeznek az alap- és középfokú iskolákban, a tananyagban szereplő úgynevezett kötelező olvasmányok, ezek beszerzésénél a Könyvtár arra törekszik, hogy legalább 3 példányban álljon rendelkezésre a mű.

Időszaki kiadványok

A Könyvtár anyagi lehetőségei függvényében válogatva szerzi be.

Napilapok, hetilapok, folyóiratok, különszámok: a magyarországi, *magyar nyelvű* kínálatból az aktuális információkat tartalmazó, korszerű ismeretszerzést biztosító, a kikapcsolódáshoz, hobbihoz, a város és a vonzáskörzet életéhez köthető sajtótermékek.

Kizárva: nyelvi igénytelen, erősen szélsőséges nézetek tükröző propagandisztikus kiadvány.

A Könyvtár az időszaki kiadványokat *kizárólag egy példányban* szerzi be.

Nem hagyományos dokumentumok

A Könyvtár a hangoskönyvek köréből válogatva gyűjti:

- A klasszikus és kortárs magyar szépirodalom alkotásait.

- A klasszikus és kortárs világirodalom reprezentatív alkotásait.
- A klasszikus és kortárs magyar gyermek- és ifjúsági irodalmat.
- A világirodalom klasszikus és kortárs gyermek- és ifjúsági irodalmának reprezentatív alkotásait.

Az elektronikus dokumentumok (CD, DVD) köréből válogatva gyűjti:

- Az intézmény feladataival összefüggő alkalmakon hasznosítható hangdokumentumokat (ünnepek kultúrájának ápolása, rendezvények).
- Szoftverek, számítógépes programok: a könyvtári munkafolyamatok, az olvasók által használt számítógépes szolgáltatások üzemeltetéséhez szükséges dokumentumok.

A Könyvtár a nem hagyományos dokumentumait *általában egy példányban* szerzi be. Egyedi elbírálás alapján, fokozott olvasói igény esetén még egy példány beszerezhető.

A helytörténeti gyűjtemény gyarapításának alapelvei

A Könyvtár lehetőségeihez mérten gyűjti Zirc városával és vonzáskörzetével foglalkozó helytörténeti dokumentumokat, valamint névadója, Békefi Antal műveit és a rá vonatkozó szakirodalmat.

A helytörténeti gyűjtemény gyarapításakor

- könyveket
- időszaki kiadványokat
- kéziratokat
- térképeket
- elektronikus dokumentumokat szerez be,

valamint őrzi, feltárja és közzéteszi a Könyvtár által létrehozott helyismereti tartalmak (pl. digitalizált könyvek, újságok, cikkek).

A kurrens helytörténeti nyomtatott dokumentumokat lehetőség szerint két példányban szerzi be, hogy a kölcsönzésre és a helyben használatra is lehetőség nyíljon.

A Könyvtár az állomány gyarapításakor arra törekszik, hogy arányosan képviselve legyenek különféle értékrendek, felfogások, politikai nézetek a gyűjteményében.

Tervszerű állományapaszítás

A dokumentum kivonása az állományból az alábbi okok miatt következhet be:

- szakirodalmi mű esetén tartalmi elavulás miatt,
- ugyanazon mű újabb, korszerűbb, átdolgozott kiadása jelenik meg,
- használati igény teljes hiánya,
- fizikai elhasználódás,
- kölcsönzés során az olvasó elveszti.

2015. január 28.